

DIGITAL NEWS INITIATIVE

Googlen Digital News Initiative -ohjelma tukee korkealaatuista journalismia.

Google myönsi innovaatorahoitusta Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) johtamalle hankkeelle, jossa pääosassa on selkomuotoinen viitottu uutispalvelu. Googlen myöntämä rahoitus liittyy yhtiön Digital News Initiative -ohjelmaan,

Google löysi Humakin viitoittaman VISUAL SIGN NEWS -hankkeen

Mikko Äärynen, Marika Ahlavuo ja Hannu Hyyppä

jonka tarkoituksena on tukea korkealaatuista journalismia ja kehittää elinvoimaisempaa uutisekosysteemiä uuden teknologian ja innovoinnin keinoin.

TEKNOLOGIA INNOVATIIVISEN TOTEUTUKSEN ALUSTANA

Humakin kumppaneina hankkeessa ovat XAMK ja viittomakielialan yritys Viparo sekä Albanian Kuurojen Liitto ANAD. Teknologisena haasteena on toteuttaa kuurot tavoittava uutismedia. Mobiililaitteelle toteutettava visuaalinen kansainvälisesti ymmärrettävällä viittomakielellä viitottu ajantasainen uutispalvelu voidaan jo toteuttaa nykyteknologiaa hyödyntämällä. Sovelluksen päätoteutus tehdään Albanian kautta Länsi-Balkanilla ja lähimaissa asuville kuuroille henkilöille, mutta uutispalvelua tullaan välittämään verkkoon myös maailmanlaajusten verkostojen kautta.

Sovelluksen alustaa suurempana haasteena on siinä käytettävä visuaalinen viittomakieli. Viittomakielen hallitseminen tai luku- ja kirjoitustaito eivät nekään ole

Yliopettaja Päivi Rainò on hankkeen luoja.

© Mikko Äärynen

”Toiveena Albaniassa on, että kuurojen asema yhteiskunnassa tulee vähitellen paranemaan suomalaisen applikaation avulla.”

itsestään selvyyksiä applikaation käyttäjille Albaniassa. Niin suomalainen viittomakieli kuin kansainvälisissä yhteyksissä käytetyt viittomakielet poikkeavat albanialaisesta viittomakielestä. Paikalliset yhteiskuntarakenteet ja toimintatavat, historia ja kuurojen koulutuksen sisällöt ovat sen verran erilaiset länsi- ja pohjoiseurooppalaisiin verrattuna, että nämä tulee ottaa huomioon, kun uutisiin luodaan tulokulmia.

Grafiikan ammattilaiset joutuvat räätälöimään uutisviestintää viittomakielen käyttäjille soveltuvammaksi. Informatiivisten valokuvien hyödyntäminen viittomakielen rinnalla vaatii myös paljon pohdintaa.

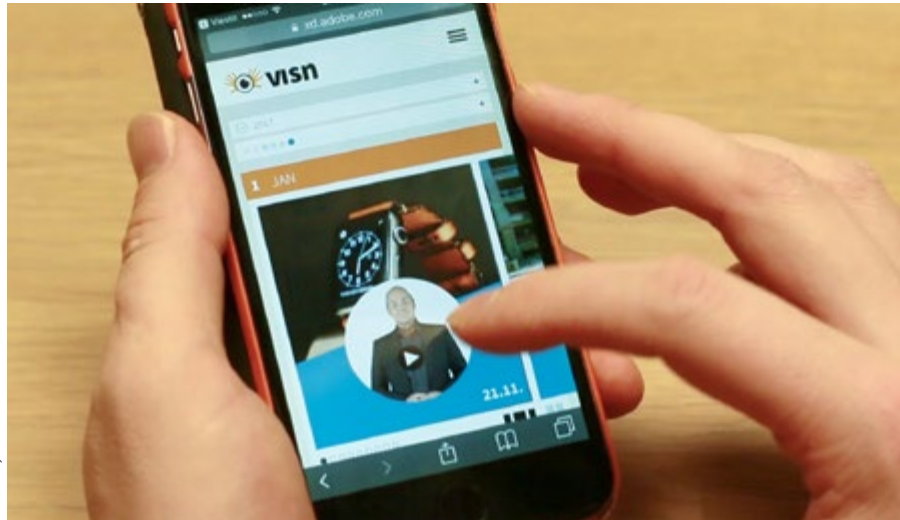
Viime syksyn aikana hanke käynnistyi XAMK:n toteuttamalla design-tutkimuksella, jonka yhtenä tavoitteena oli selvittää, millainen applikaatio on käyttäjälle helpoin tapa lukea uutisvirtaa.

KIRJOITETUN UUTISVIRRAN TÄYDENTÄJÄ

Vahvat verkostot mahdollistavat hankkeen toteutumisen. Hankkeen taustalla on Humakin sekä Suomen ja Albanian Kuurojen liittojen laaja kuuroille tehty kyselytutkimus, johon osallistui yli 400 eri puolilla Albaniaa asuvaa kuuroa.

Tutkimus osoitti muun muassa sen, että yhä vielä, kuten 50 vuoden ajan jo, kuuroille suunnatun kahdeksanvuotisen perusopetuksen jälkeen, 98 % koulunsa päättäneistä on yhä kirjoitus- ja lukutaidottomia. Yhtenä syynä on se, että opetushenkilöstöllä ja kuuroilla lapsilla ei ole yhteistä kieltä, eikä opetushenkilöstö osaa käytännössä lainkaan viittoa. Tutkimuksen jälkeen Albanian opetusministeriö onkin ryhtynyt yhteistyöhön Albanian Kuurojen Liiton kanssa ja toimiin kuurojenopetuksen tehostamiseksi ja ajanmukaistamiseksi.

Toiveena on, että kuurojen asema yhteiskunnassa tulee vähitellen paranemaan suomalaisen applikaation avulla. Albanian kuuroille voidaan vähitellen viitoittaa tietä myös tasa-arvoisemmiksi yhteiskunnan jäseniksi. Tavoitteena on täydentää kirjoitettua uutisvirtaa niin, että vastaanottajalla on mahdollisuus oman kielensä kautta aloittaa median seuraamisen myös omalla paikallisella, kirjoitetulla kielellä.

© Suvi Pylväinen

Mobiilisovelluksen ensimmäinen prototyyppi.

Kyselytutkimus ja tulokset Facebook. Sosiaalinen media on Albanian kuuroilla vahvasti käytössä. Kyselytutkimuksen mukaan Facebook on käytetyin ja pidetyin sovellus.

VAIHE 1 Facebook

Käytän?

Tykkään?

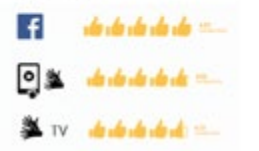

VAIHE 1 Tulokset

Käytetyin

Tykätyin

© Emilia Reponen

Rehtori Tapio Huttula hankkeen
avaustilaisuudessa.

”Arkea helpottavan
sovelluksen lisäksi
hankkeen tavoitteena
on luoda uudenlaisia,
perinteiset tulkkauksen
alat ylittäviä työllistymis-
mahdollisuuksia.”

UUSIA TYÖMAHDOLLISUUKSIA JA VERKOSTOJEN HYÖDYNTÄMISTÄ

Arkea helpottavan sovelluksen lisäksi hankkeen tavoitteena on luoda uudenlaisia, perinteiset tulkkauksen alat ylittäviä työllistymismahdollisuuksia. Uutisvirtaan tarvitaan jatkuvalla syötöllä ajankohtaista uutismateriaalia, mutta myös vanhempien uutisten säilyminen osana uutisvirtaa tulee varmistaa. Jo uutisvirran selkiyttämisessä tarvitaan niin journalismin, median kuin tulkkauksen ammattilaisten yhteistyötä sekä kotimaassa että Albaniassa.

Verkostomainen yhteistyö on Humakin yksi vahvuusalueista. Hankkeen ulkopuolisten osaajien ja tekijöiden tunnistaminen mahdollistaisi uudenlaisia avauksia. Tässä myös Aalto-yliopiston Laserkeilaustutkimuksen huippuyksikkö voisi tuoda tutkimustiedon viimeisimpiä saavutuksia ja visuaalisuutta hyödynnettäväksi uudella sovellusalueella hyödyntyä visuaalisesti näyttävää mittatarkkaa ja paikkaan sidottua tietoa. Kansainvälisen verkostomaisen työskentelyn hyötynä on, että innovaatiot syntyvät tarpeesta soveltaa tutkimustietoa nopeasti käytännössä.

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISUUDET

Humakin osaaminen ja verkostot on tunnustettu nyt vuorovaikutuksen ja kielellisen saavutettavuuden edistäjänä globaalin digitaalisuuden uranuurtajan Googlen taholta. Jo nyt hankkeen ulkopuolisia lisäsovellusmahdollisuuksia ovat opetuskäyttöön tehdyt appsit, joiden avulla syrjäisillä seuduilla asuvat voisivat opiskella lukemaan ja kirjoittamaan sekä terveydenhoitoon liittyvät sovellukset. Esimerkiksi Googlen VR-lasien käyttö kuurojen apuna näyttäisi enemmän kuin hyvältä tulevaisuuden visiolta.

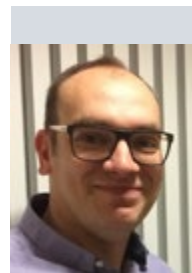
LISÄTIETOJA KIRJOITTAJIEN LISÄKSI

Paivi Rainò, yliopettaja Humak, paivi.raino@humak.fi

Suvi Pylvänen, lehtori, Xamk, suvi.pylvanen@xamk.fi

Markus Aro, toimitusjohtaja, Viparo Oy, markus.aro@viparo.com

www.visualsignnews.com

Mikko Äärynen toimii kehittämisspäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa (Humak) Turun TKI-keskuksessa vastaten muun muassa tulkkausalan hanke- ja liike-toiminnasta, yhteistyösuhteiden kehittämisestä sekä innovaatio toiminnan vahvistamisesta. Sähköposti: mikko.aarynen@humak.fi.

Marika Ahlavo toimii tiedetuottajana ja koordinaattorina Aalto-yliopistossa Laserkeilaustutkimuksen huippuyksikkössä 2014–2019 ja Humakissa 3D-virtuaalisuuden asiantuntijana. Sähköposti: marika.ahlavo@aalto.fi.

Hannu Hyypä työskentelee Aalto-yliopistossa professorina, Laserkeilaustutkimuksen huippuyksikkössä ja kehittää Humakissa digitaalisuutta ja soveltavaa virtuaalisuutta kulttuuri- ja tulkkausaloille, kielelliseen saavutettavuuteen sekä kommunikaatioasiantuntijuuteen. Sähköposti: hannu.hyypa@aalto.fi.